

כתרי תורה

כתר מלכות - מאן מלכי רבנן
רבי מחפ' ב"ר יעקב נגאר זלה"ה
מח"ס אור תורה - ד' תמוז תש"מ
רבי שלמה ב"ר שלום מנצורה זלה"ה
מרבני צנעא - ו' תמוז תרי"ט
רבי סעדיה ב"ר סעדיה בוטה זלה"ה
מח"ס לקח טוב - ז' תמוז תע"ר
רבי יוסף ב"ר רצון רצון זלה"ה
מח"ס מי מנחות - ז' תמוז תשנ"ט

לק"י • פרשת זאת חקת ה'תשפ"ב ב'של"ג • גליון קי"א
• הגות והלכה בפרשת השבוע במשנת רבותינו גאוני תימן זיע"א

אינן לקרא בשעת התפילה וקריאת התורה • הערות והארות יתקבלו בברכה בטלפון 0504139964 או במייל avish964@gmail.com

לע"ג מרן הגאון הגדול רבי שמריהו יוסף חיים בן מרן הגאון רבי יעקב ישראל קניבסקי זלה"ה • ידיד ורע אשר שמחת התורה שכלבו ועל פניו האירה כל סביבותיו, זכה להרביץ תורה ולהעמיד בתי מדרשות לשקידתה הרב רפאל אליהו אליעזר זצ"ל ביבלה"א הרב צבי בלאט שליט"א • דודי הרב אברהם ב"ר דוד בדיחי זצ"ל, הרב אלעזר עוזרי זצ"ל בן יבלחט"א רבי אברהם, הרב זכריה ב"ר יוסף גהסי זצ"ל, הרב ישראל ב"ר יהודה זצ"ל, מרת אסתר ב"ר יחיא גרשי ע"ה ומרת יהודית ב"ר יוסף שרעבי ע"ה • ולזכות הרב אברהם ב"ר שלמה שליט"א, הרב אהרן ב"ר יוסף שליט"א, הרב רפאל אריה בן יחיא שליט"א, הרב ששון בן מרדכי שליט"א הרב אברהם חיים בן החל שליט"א ומיכל ב"ר ישי תחי' לרפ"ש במהרה בתוך שאר חולי ישראל, ולהצלחת והצלחת אחינו בני ישראל, הנתונים בצרה ובשביה באוקראינה ובשאר גלויותיהם, המב"ח יוציאם מצרה לרווחה ומאפילה לאורה, ויזכו לגאולה השלימה בקרוב, אבי"ר.

כתר שלי"א ש

על כן יאמר בספר מלחמות ה' את זהב בסופה

ואת הנחלים ארנון (כ"א, י"ד)

איתא במדרש הגדול (מאמר זה מובא ג"כ בסנהדרין

מב, א. ועיקר המאמר שלאחריו בקידושין ל, ב), על כן

יאמר בספר מלחמות ה', כתיב כי בתחבולות

תעשה לך מלחמה (משלי כ"ד, ו), אמר ר' אחא

בירב חמא אמר ר' אבי אמר ר' יוסי אמר ר'

יוחנן, במי אתה מוציא מלחמתה של תורה, במי

שיש בידו חבילות חבילות שלמשה (פרשי,

שאם יצטרך לו טעם בכאן ילמדנו מתוך משנה אחרת וכו',

ע"ש). קארי רב יוסף אנפשיה, ורב תבואות בכח

שור (משלי י"ד, ד), ע"כ.

מאמר זה הביא בעל מדרש הגדול להוכיח

שעסק התורה נקרא מלחמה, ובכך יובן

המאמר הבא, אמר ר' חייא בר אבא אמר ר'

יוחנן, אפילו אב ובנו הרב ותלמידו עסיקין

בתורה בשער אחד, נעשין אויבין זה לזה שנא'

על כן יאמר בספר מלחמות ה', ע"כ. ממה

שהביאו פסוק זה כראיה, משמע שכך היא

הרגילות שעל ידי הספר באים לידי מלחמות

(ע"י חזון יחזקאל סוף מקראות על התנאים שהכתה תורתם

שורש בליבם ונעשית כעצם מעצמותיהם, עד שכאשר בא

אחד וסותר דבריהם, חשים כאילו הוכו בנגיחה בקרן). ועל

זה מסיים בעל מדה"ג, אמר ראבא, אין זזין

משם עד שנעשין אוהבין זה לזה, שנאמר את

זהב בסופה אל תקרי בסופה אלא בסופא.

(ורשי' פירש בקידושין, דהכי דרשי, מלחמה שעל ידי ספר,

אהבה בסופה. וביאור זה יכון יותר לגירסת הגמ').

ו כתב במדרש הביאור ללמדך שת"ח שנחלקו

בדברי תורה, סופן יודעין דרך האמת וחוזרין

ואוהבין זה את זה. ואין כוונתו שבסוף מסכים

האחד לחבירו כי אם כן לא היו מחלוקות

בהלכה ובתלמוד בישראל. והביאור שלבסוף

אין אוירת המלחמה נשארת, אע"פ שכל אחד

עומד על משמרתו, אלא חוזרים לאהבתם.

ויש לשאול, מה באו חז"ל להשמיענו שנעשין

אוהבים זה לזה, ולמה תעלה על דעתנו

שהויכות בדברי תורה יעמוד להם לרועין.

ונראה לבאר, דכיון שבאו לכלל מחלוקת, יש

כאן סכנה, ואע"פ שהיא בדברי תורה, כי זוהי

טבעה של מחלוקת כאש בוערת, לבוא לידי

ניצוח להראות גדולתו וחכמתו. ועל זה אמרו

לנו חז"ל דכיון שהם נחלקים לשם שמים

במלחמות ה' (ע"י נפלאות מתורתך), יזכו לצאת

בשלוש. עוד י"ל כדאיתא בזה"ק (בשלח נ, א)

כל מאן דאגת קרובא באוריתא, זכי לאסגאה

שלמא בסוף מלוי, ע"כ. לשון 'אסגאה'

משמעותו ריבוי, דהיינו לא מיבעי שלא יעמדו

בפירוד ומחלוקת, אלא ירבו ויוסיפו אהבה על

אהבתם. ויהי' שנזכה להיות מתלמידי

החכמים המרבים שלום בעולם, בספר אהבה

יחד פקודים, וכמו שמסיים שם בזה"ק 'דלית

לך אהבה ושלמא בר מהאי. אבי"ר.

שבת שלום

כתר ההלכה

הגאון הרב נתנאל עומיסי שליט"א - מרבני בית ההוראה 'פעולת צדיק'

לעילוי נשמת אביו רבי יחיא ב"ר יצחק עומיסי זלה"ה - נלב"ע כ"ז אלול התש"פ

האם לפי מנהגנו צריך למלוח מקום החתך בחוזה עוף פרום

א] ידוע מנהגנו כי בהיות וגם אחר שנמלח הבשר, עדיין יש בו דם שיוצא בבישול, לכן יש לחלוט את הבשר

לפני בישולו. ולפי כך נמצא, כי אם נחתך הבשר אחר המליחה יש לחזור ולמלוחו במקום החתך, שהרי באותו

חלק הפנימי עדיין יש דם. ומליחה זו די לה בשיעור שמונה עשרה דקות בלבד (עיי' באריכות בשע"ה ח"ד סי' קל"ב

סע"א וט"). ונשאלתי האם יש להקל ולמלוח חוזה עוף פרום [שניצל] רק מצד אחד, כי טען השואל שבמליחה

משני צדדים, הבשר כמעט ואינו נאכל אח"כ מחמת מלחו.

תשובה: שאלה זו העלתי כמות שהיא בפני מרן הגר"י רצאבי שליט"א, והשיב, כי אע"פ שיש מקום להקל כיון

שבזמנינו כבר נמלח העוף במשך שעה וולא רק שמונה עשרה דקות כפי מנהגנו בתימן, מ"מ אין להנהיג

ולהקל במליחה רק מצד אחד, שלא יבואו לזלזל בדבר, כי לדין מליחה משני צדדים היא לעיכובא (שע"ה שם

סי' קל"א ס"ח). אמנם, ניתן לסמוך בנידון זה, על דעת הגאונים הסוברים שחליטה מועילה אף בבשר שלא נמלח

כלל וכ"ש בחוזה עוף שאין בו ריבוי דם. ולכן יש לטגן את השניצלים בשמן עמוק שנחשב חליטה ודי בזה ובלא

מליחה נוספת כלל].

מאפה פרווה וחלבי מעורבים בשקית אחת

ב] מעשה באדם שנכנס לחנות לממכר מיני מאפה למיניהם ולקח שקית ומילא בה מכל מין ומין שהיה שם.

לאחר מכן נתברר לו שכמה מיני המאפה הינם חלביים. ומכיוון שאכל בשר קודם לכן, בא לשאול האם מותר

לו לאכול את מיני המאפה הפרווה שבשקית או שמא כיון שנגעו אלו באלו הרי יש כאן תערובת האוסרת

ועליו להמתין שש שעות, כדין.

תשובה: קי"ל כי לחם שנגע בבשר אסור לאכלו עם גבינה וכן לחם שנגע בגבינה אסור לאכלו עם בשר (ש"ע

יו"ד סי' צ"א ס"ג), ולכן צריך לזהר שלא יגע בשר או גבינה בלחם (שם). והנה מאפה גבינה נחשב כגבינה עצמה

כיון שנאפה יחד עמה, וכיון שנגע מאפה הפרווה במאפה הגבינה, אסור לאכלו עם בשר. אמנם אם יגרר את

מקום הנגיעה, מותר (פתחי תשובה שם אות ד'). ואף אם לא גרר את מקום הנגיעה, האיסור הוא רק לאוכלו עם

בשר או גבינה, אבל אין צריך להמתין שש שעות בשל מקום המגע כיון שהדבר נחשב רק לטעם, ובשביל

טעם בשר אין צריך המתנת שש שעות (סי' פ"ט ס"ג ופ"ת שם או' ז').

אכן, בנידון שבשאלה לא היה רק מגע של גבינה, אלא גם תערובת של הפירורים המונחים בשקית מהם

חלביים ומהם פרווה. עתה, יתכן שעל המאפה הפרווה שיוציא הלה מן השקית, יהיו מונחים פירורים חלביים

וצריך א"כ לשער מה רוב התערובת האם הפרווה או החלבי. ולכן נראה למעשה שכל הנמצא בשקית זו אסור

לאכלו 'ביחד' עם בשר מפני המגע עם הגבינה, אך לעניין אם צריך להמתין שש שעות כשאכל בשרי קודם

לכן, בזה יש לשער את המאפים החלביים ואם הם רוב, יש להמתין.

איסור מלאכה לחתן והאם גם הכלה אסורה

ג] קי"ל כי חתן אסור בעשיית מלאכה בכל שבעת ימי המשתה. ולכן אסור הוא לצאת לעסקיו ולעבודתו

כמפורש בשו"ע 'שלא יעשה מלאכה ולא ישא ויתן בשוק' (ש"ע אהע"ז סי' ס"ד ס"א). אבל שאר מלאכות כגון

כתיבה, וכן מלאכות שאין בהם טירחא, וכן מלאכת דבר האבד, או מלאכה שבצנעא נחלקו בהם הפוסקים

אם נאסרו לחתן (אוצ' הפוסקים כרך י"ז דף נ"ח נ"ט). אמנם תספורת וכיבוס הנצרך להם לז' ימי המשתה, פשוט

שמותר שהרי אף בחול המועד לא אסרו חכמים אלא כדי שלא ייכנס לחג כשהוא מנוול. וטעם איסור

המלאכה לחתן הוא כדי שישמח עם כלתו (ב"י אהע"ז סי' ס"ד ע"פ הגמ' בכתובות ז'). ועוד טעם אחר מפני שחתן דומה

למלך ומלך אינו עושה מלאכה (פרקי דר' אליעזר פט"ו).

ולעניין אם יש איסור מלאכה על הכלה, נחלקו הפוסקים. י"א שאסורה ביום הראשון בלבד (יפה ללב ח"ד סי' ס"ד

בשם הרב כסא אליהו). וי"א שאין חילוק בינה לבין החתן, אך מותרת בעשיית מלאכות שבבית כדי שלא תהא

בבטלה (יש"ש כתובות פ"א סי' י"ב, מהר"ח פלאגי שם). וי"א שאינה בכלל איסור מלאכה כלל כיון שהטעם הוא

שיתפנה החתן לשמח עם כלתו, ובזה מצווה רק החתן אך היא לא מצווה לשמח אותו שהרי זו מצווה עשה

שהזמן גרמא (ש"ת שואל ומשיב מהדו' חמישה סוסי' צ"א, ש"ת מהרש"ם ח"ג סוסי' ר"ו).

והמנהג בתימן היה שהחתן לא עשה דבר, וכל מה שנצרך היה מבקש משושביניו והיה דומה ממש למלך כנוצר

בפרקי דר' אליעזר. אמנם בזמננו שלא תמיד יש לו ממי לבקש, כתב מרן הגר"י רצאבי שליט"א שיכול החתן

לעשות את אותם המלאכות שיש בהם חילוקי דעות כמלאכה בצנעא וכו' כאמור, אך יבקש את מחילת הכלה

קודם לכן (שע"ה ח"ז עמ' תצ"ו הע' שמ"א). ולעניין הכלה כתב (שם עמ' תצ"ח בהערה ש"ג), כי מסתימת דברי הרמב"ם

והשו"ע שלא הזכירו איסור מלאכה אלא לחתן, מסתבר שאין איסור לכלה. והוסיף שם כי אין להוכיח ממה

שבתימן גם הכלה לא הייתה עושה מלאכה כתפירה ובישול וכדומה אלא אחרים עשו עבורה, כיון שזה רק

מפני המציאות שם, שהחתן והכלה גרו בבית הורי החתן ובני המשפחה עשו עבורם הכל. אמנם בזמננו שהם

גרים בנפרד ובודאי יש צורך לעסוק בצרכי הבית, מותרת הכלה בעשייתן ובשאר מלאכות.

ספר מלחמות ה' במשנת רבותינו

על כן יאמר בספר מלחמות ה' את והב בסופה ואת הנזולים ארנון (כ"א, י"ד)

ספר התורה שבו נזכרו גבורות ה'

אז מציינו לרבותינו כמה וכמה ביאורים מהו ספר מלחמות ה', תחילה נפתח בדברי אונקלוס שתרגם על כן יתאמר בספרא. וביאר מהר"י קורח במרפא לשון דהיינו 'בספר הזה'. וכ"כ בנתניה לגר דהיינו 'בספר התורה'. ולפי"ז מתבאר המשך הפסוק, קרבין עבד ה' על ימא דסוף, וגבורן אתגלי על נחלי ארנון. דהיינו, שבספר הזה יאמרו ויכתבו מלחמות ה' וגבורותיו אשר עשה על ים סוף יחד עם הנסים שנעשו בנחלי ארנון. וכתב במרפא לשון, דבא הפסוק ללמדנו ששקולים הם זה כנגד זה ע"כ. וכלשון רש"י 'שאף כאן נעשו נסים גדולים'.

וקשה דנמצא שחסר אצלינו תרגום תיבות 'את והב', וצ"ל ד'זהב היינו 'יהב' שמשמעותו 'נתן' וכמו שכתב רש"י (ע"י לקמן אות ה') דהיינו 'את' הנסים אשר 'נתן' ה' לישראל ווע"י בלקח טוב שפירש את מילת 'את' מלשון אתא דהיינו 'בא', והכי קאמר אתא ויהב, בא ונתן אותות ומופתים, ואונקלוס תרגמו לפי העניין, כי 'נתן' האמור כאן היינו ש'עשה' עמהם הנסים הללו, ולכך כתב 'עבד'. וכ"כ בנתניה לגר.

ב] וכן הוא מפורש בתרגום יונתן, על כן יתאמר בספר אורייתא דתמן כתביין קרביא דה', ע"כ. וזאת המשך הפסוק מפרש באופן אחר מאונקלוס, וכהמעשה המובא בגמרא ברכות (נד, א. ובשנ"ס כאן במדה"ג), בשני מצורעים אחד שמו 'את' והשני שמו 'הב' (ע"ש בצ"ח) שהיו מהלכים בסוף מחנה ישראל שראו ובישרו לישראל את הנס שעשה ה' עימם בנחל ארנון, יעו"ש.]

וכ"כ במדרש הביאור, תדע, כי ספר מלחמות ה' הוא התורה אשר בה עשה את המופתים עם פרעה ומצרים ועמלק וסיחון ועוג. [ושם כתב ד'זהב בסופה' הוא מקום בקצה הגבול. ויותר מבואר במדרש הגדול (פס' ט"ו) דהוצרך הכתוב להזכיר כאן מקומות אלו והן, והב בסופה ואשר הנחלים, לפי שהן מערי מואב וכו', כדי להודיע לבאי העולם שלא כיבשום ישראל ולא עברו בתוכן, אע"פ שהן נראין כאלו הן מארץ האמורי וכו', הואיל והן מערי מואב לא כיבשום משום שנאמר אל תצר את מואב (דברים ב, ט).] וכ"כ ר"י אבן גנאף וכ"כ הראב"ע.]

ג] ובמדרש אגדה כתבו, זה ספר 'זאלה שמות' שבו כתוב המלחמה שעשה הקב"ה עם מצרים והמלחמה שעל הים, שנאמר (שמות י"ד, ה') ילחם לכם ואתם תחרישון זו מלחמת הים, כי ה' נלחם לכם במצרים (שם כ"ה) זו מלחמת מצרים ובא לבאר מדוע זה נקרא מלחמות ה' ולא מלחמות ישראל, אבש"ר]. מה כתיב שם, כמו שעשה כמו שעשה להם הקב"ה על ים סוף שנאמר (שם ט"ו, ט"ז) עד יעבור עמך ה' עד יעבור עם זו קנית, עד יעבור נחלי ארנון עד יעבור את הירדן. לכך נאמר את והב בסופה, את אשר יהב בסוף, כן יעשה בנחלי ארנון, ע"כ. נמצא לדבריו, כי הספר הוא ספר התורה, אך הכוונה על 'ספר שמות' ששם נזכרו נסי מצרים וים סוף, ושם נרמז ג"כ ניסי נחל ארנון.

ד] ועדיין יש לבאר מדוע ספר התורה נקרא ספר מלחמות ה' הרי הוא ספר תורת ה' ומצוותיו, ובתרגום ירושלמי כתב, בספר אורייתא דה' 'דמתיל בספר קרביא', דהיינו שעל דרך המשל נקרא גם ספר מלחמות ה', והביאור הוא שהרי אין אצלינו ספר אחר נפרד שבו נכתבו גבורות ה', לכן ספר זה נחשב כעין ספר המלחמות המצוי אצל המלכים.

סיפור ניסי ה'

ה] פירוש שני כתב רש"י, על כן, על חניה זו [בעבר ארנון] ונסים שנעשו בה. יאמר, יסופר, ואימתי יספרו. בספר מלחמות ה', בשעה שמספרים

את גבורות ה', את והב בסופה, והב היינו יהב מלשון 'נתן', וע"ע מדרש לקח טוב ובעל הטורים את הנסים אשר נתן לישראל בים סוף. ואת הנחלים ארנון, אז יספרו גם את הנסים שנעשו לישראל בנחלי ארנון. [ובאיזה נסים מדובר, ואשר הנחלים וכו' ע"י פירש"י]. עכת"ד.

וכ"כ הספורנו, בספר מלחמות ה' את והב בסופה, יסופר לה' לדור עם שאר מלחמותיו, את והב בסופה ווע"ש ביאור חדש מהו הנס שבנחל ארנון ובעי"ז במדרש אור האפילהו. וכ"כ רשב"ם.

ו] ובענין פירוש רש"י במילת 'זהב', יעוין בראב"ע שכתב, דשם 'זהב' אינו מלשון הקודש כי לא נמצא בלש"ק שרש המתחיל באות וא"ו רק ווי העמודים. וסיים שם רק מציונו שרש שבו הוא"ו שבראשו, הוא תחת יו"ד כמו ולד דהיינו ילד ע"כ.

וצ"ע למה לא המשיך על דרך זו לבאר ענין והב שהוא יהב כמו שפירש"י. ונראה דמכיון שעיקר תיבת 'יהב' אינה בלש"ק אלא בלשון ארמי, וא"כ שמא בלשון ארמי הוא"ו יכולה לבוא בראש השרש. ואין לנו הכרת לדמותו לענין ולד שבלה"ק.

ספר מלחמות יראי ה'

ז] פירוש שלישי למילת 'בספר' כתב הראב"ע, ספר היה בפני עצמו, ושם כתוב מלחמות ה' בעבור יריאיו. ויתכן שהיה מימות אברהם, כי ספרים רבים אבדו ואינם נמצאים אצלנו, כדברי נתן ועדו ודברי הימים למלכי ישראל ושירות שלמה ומשליו. וכ"כ הרמב"ן שהיו בדורות ההם אנשים חכמים כותבים ספר המלחמות הגדולות כי כן בכל הדורות, ע"ש [וע"ע מה שנחלקו הראב"ע והרמב"ן בסוף פרשת בשלה, שמות י"ז, כ"ד וצ"ע]. וכן ראיתי למהר"ע קורח זל"ה בנחה שלום שביאר מש"כ רס"ג פי כתב פתוח אלה, דהיינו ספר נצחונות יראי ה', שהיו במשך הדורות.

ספרו של הקב"ה

ח] פירוש רביעי הביא מהר"ש שבו זל"ה בחמדת ימים בזה"ל, ובווהר (בשלה נ, א), ספרא אית ליה לקב"ה דכל קרבין דעלמא ביה תליין ע"כ. והנה בזה"ק שם, הביאו תחילה דברי רבי אבא דספר מלחמות ה' היינו מלחמתה של תורה, יעו"ש. והקשו על זה דעדיין אינו מתיישב בפסוק שהר נאמר, בספר מלחמות ה', ולדברי רבי אבא, בתורת מלחמות ה' מיבעי ליה, מאי בספר. ותיצו אלא רזא עלאה הוא, אתר אית ליה לקוב"ה דאקרי ספר, כמו דאמר דרשו מעל ספר ה' וקראו (ישעיה ל"ה, ט"ה), דכל חילין וגבורין דעביד קוב"ה, בהוא ספרא תליין ומתמן נפקין. ויעוין במפרשי הוזה"ק שם שביארו הענין עדי"ה. וכללם של דברים, כי ספר מלחמות ה' היא מידה ממידותיו של הקב"ה הפועלת את כל גבורות ה' ומלחמותיו בעולם. ועל דרך זה מבאר הוזה"ק את המשך הפסוק את והב בסופה, שאותה המידה נקראת גם בשם 'הב', ונקראת ג"כ בשם 'ים סוף', יעו"ש.

והנה מהר"ש אחר שהביא את דברי הוזה"ק, הוסיף וכתב, כגון דאמר בילקוט כד אתרבוין יעקב ובנויה יתבון בההיא בירא, אוזף עליהון עשו בארבע בנוי וכו' ושם מביא מלחמת יעקב ויהודה עם עשיו וארבעת בניו. ורצונו לומר שמלחמה זו לא נמצאת בספר התורה שלפנינו אלא היכא כתובה באותו ספר מלחמות ה'. ולכאורה ע"פ המבואר כאן אי"ז ספר מלחמות ממש אלא מידה שהיא משפיעה את גבורות ה' בעולם.

ואכן תוספת זו מהילקוט אינה מופיעה בחלק ממהדורות החמדת ימים, וצ"ל שהיא הוספה על מה שכתב מהר"ש בתחילה פירוש ראשון דספר מלחמות ה', הוא ספר שאבד לנו כמו הרבה ספרים שאבדו [ובחלק מהמהדורות נכתב שהוא ספר שהיה מזמן אברהם] וע"ז מביא את המעשה מהילקוט. ודברי הוזה"ק הם פירוש שני בפסוק עדי"ה.

מדברי רבותינו - מוה"ר מחפ"ז ב"ר יעקב נגאר זל"ה

רבינו נולד לאביו מוה"ר יעקב ב"ר עוואץ זל"ה שהיה ת"ח ואיש קדוש, בסביבות שנת התרס"ח בעיר אלקפלה שבסוואדיה, כבר משחר טל ילדותו ניכר בו שלגודלות נוצר, ואף אמו לא היתה מטריחה עליו במלאכות כיו שלא יחלש מעסק התורה ומנגד בעת העליה לאה"ק שכבר היתה אמו מבוגרת וקשתה עליה ההליכה, נשלה רבינו על כפות ידיו ונשאה כל הדרך במדבריות תימן עד העיר עדן. קיבל תורה מבן דודו מוה"ר עוואץ ב"ר מנצור ב"ר עוואץ זל"ה שהיה מדיין אלקפלה [במאמר לזכרו כתב רבינו, ועיני ראו ולא זר, שאפילו בדרך הולך ושפתותיו היו דובבות בתורה ממאמרי הוזה"ק ומגמרא, ולספר שבשחו ומעשיו ילאה הגיונו]. רבינו היה יושב כל הימים בביתו ועוסק בתורה, והיתה רעיתו הצדקת עוסקת לפרנסתם, לעיתים כשהיה צריך רבינו לצאת היה לוקח משניות בידו וכל הדרך היה שונה בנעימה בלא הפסק. גם באה"ק כל אימת שצורך לצאת מביתו ולנסוע באוטובוס היה נוטל עימו גמרא קטנה. ביושבו בביתו היה לימודו תמיד בקול רם ובנעימה, גם אם נכנס אליו איזה איש המוני לא היה מפסיק מלימודו אלא היה מטה עימו השיתה לדברי תורה, עד כדי כך שפעם כשהגיע אורח והחל לספר מעשיות שונות ולא יכול רבינו להסיחו לד"ת נשטט והלך לבית אחד מקרוביו שם טמן עצמו בלימוד התורה. תקופה מסוימת בתימן ראו שהיה הולך לבית המדרש לעסוק בתורה, ללא שטעם מאומה בבוקר, וגם כשהפצירו בו לא היה רוצה לטעום כלום, פעם אחת גילה סודו ואמר איך אני יכול לאכול וכל העולם בעצר [והיה זה בשנת בצורת]. אך גם בשנים רגילות לא היה מרבה במאכל, לביתו אמר פעם 'התורה משביעה'. ונסיים כמעשה נורא שארע בעת שכן דודו מוה"ר צאלח נגאר זל"ה שכב על ערש דווי, פנה אליו רבינו ואמר לו זוכר אתה את הכבוד שעשו לנו יהודי בירא [שהיו בני העיר סוגרים חתניות והולכים להקביל את פניהם], בני המשפחה התפלאו, מה לרבינו ולכבוד, ומדוע מספר זאת כעת. לאחר פטירת מהר"צ הסביר רבינו את דבריו, הזכרתי לו המעשה ההוא, שאם חלילה נכנס משהו מהכבוד הזה בליבו שיעשה כעת תשובה. ואכן רבינו היה מתאונן על מאורע זה ואומר 'אני מפחד מהכבוד שעשו לנו בני בירא'. זיע"א (פרי צדיק).